

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stol. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnistvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Deželni kulturni svet in okrajne gospodarske zadrage v Istri.

Le umevni nam razlogov vemo, zakaj predsednik deželnega kulturnega sveta istrskega neopušta nobene prilike in da ja skoraj ni seje permanentnega odbora tega sveta, da ne bi siknil malo svojega strupa na katero od naših gospodarskih zadrug. V zadnji seji permanentnega odbora od 27. oktobra 1902 čutil je naš predsednik zopet potrebo, da se je razkoračil nad neko našo zadrugo, očital je jej, da je napravila neko sušilnico za sadje, o kateri da ni nikakor več mogoče izvesti, kje da je, da si se je celo e. kr. namestništvo trudilo za to! Puljska »Naša Sloga« je v svoji zadnji decemberski številki po zaluzenju dala primerno lekcijo imenovanemu predsedniku, ker je bil njega napad radi sušilnice popolnoma neopravičen in zloben; saj sedanji odbor dotične zadrage niti vedel nio kaki sušilnici, katera bi bila iste sploh kedaj doposlana, dokler ni izvedel za oni nesramni napad. Torej sta odbor in tudi zadruga popolnoma nedolžna v tej stvari in to tembolj, ker je navedeno sušilnico — in to baje celo brez vednosti prejšnjega odbora na sedanje mesto, kjer je ne nadzoruje niti zadruga in je brez vsake koristi — poslal — deželni kulturni svet sam!

A ne čudimo se temu, da deželni kulturni svet kar po svoji glavi dela kar-koli hoče! Saj mu je to, izlasti v zadnjem času, prešlo nekako v navado, da se naših zadrug povsem iz giblje in da se niti ne zmeja za nje! To velja seveda samo glede onih, ki imajo slovenske ali hrvatske odbore! Pa dokler bo deželni kulturni svet trdovratno vstrajal na tem svojem sedanjem stališču, naj se tudi le nič ne nadeja, da bi ga te zadrage povzdigale v deveto nebasa zastran onih »zaslug«, pridobljenih za pospeševanje kulture (?).

Mi vprašamo ta deželni kulturni svet: čemu so se neki ustanovile okrajne gospodarske zadrage v Istri? Morda radi tega, da jih deželni kulturni svet prezira, kakor se to godi posebno v slučajih, ko bi moral isti ozirno na deželni zadrugni zakon (§ 2) v prvi vrsti poizvedovati vsaj za mnenje zadrug, a si pomaga na način, ki je v protislovju s tem zakonom in celo tudi v protislovju s določbami, katere izdaja isti deželni kulturni svet sam! Ali so naše zadrage za to tukaj, da jih celo kak predsednik kultur-

nega sveta, kadar se mu ravno zljublja, na pada brez povoda?

Naše zadrage so že pretrpele mnogo krivic od deželnega kulturnega sveta in jih bo to morale še. Kajti mi smo docela prepričani, da sedanji gospodje na deželnem kulturnem svetu ne sprejme svojega postopanja za nobeno ceno! In če bi imeli tudi radi njih poginuti vse naše zadrage!

Zato ni nikako čudo, da so naše zadrage ogorčene radi takega postopanja in ne morejo več prikrivati svoje nejevolje. To, kar gospodje sejejo, bodo tudi želi. Gibati se je začelo. Okrajna gospodarska zadruga v Krku je sicer sklenila na zadnjem obnem zboru dne 13. novembra 1902. leta v Sv. Vidu (Miholjci), da sporazumno z ostalimi, hrvatskimi in slovenskimi zadrugami predloži e. kr. e. kr. poljedelskemu ministertvu na Dunaju prošnjo da se za Hrvate in Slovence v Istri osnuje poseben kulturni svet iz razloga, ker je sedanji svet sam izjavil, da se ne bo brigal za istrske Hrvate in Slovence! Da pa ta sklep naše zadrage ne bo kulturnega sveta v Poreču niti najmanj vzmirljal, to vemo že vnaprej. Saj pa je tudi isti sklep težko ali pa sploh nezvedljiv! Vzlic temu ne smemo odjenjati. Skrajna potreba Slovencev in Hrvatov v Istri, je da se — ker od vlade nimajo nobene pomoči na temelju same pomoči gospodarsko organizirajo in se v tem pogledu popolnoma ločijo od deželnega kulturnega sveta, v katerem gospodarijo osebe, strupeno sovražne naši narodnosti! Dokler se ne zgodi to dotlej ni mogoče misliti na osamosvojenje našega kmeta. Tudi novi zakon o stanovskih kmetijskih zadrugah ne moremo iz istih razlogov imeti nobenega pravega zaupanja! Vladi pa vendar priporočamo, naj gleda, da se davki, katere plačujemo tudi mi, porabijo tudi na korist našega naroda, ki ne more več prenašati takega zapostavljenja! Pa ne le, da ne more ampak bliža se čas, ko tudi ne bo več — hotel! Mera je polna! In kar je polno rado prekipeva. Videant consules!

Politični pregled.

V Trstu, 24. januarja 1903.

Državni zbor. (Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega poročila.) — V včerajšnji seji poslanske zbornice se je zopet pojavila obstrukcija čeških radikalcev, ki so v zadnji

viti v največji nevarnosti, bil dušo in telesom rodoljub, gostoljubni dvor je bil eden prvih, v katerih je ilirska pesem zaorala, pa ko je ilirizem že zdavna zaspal, pri njem sta še vedno ilirska pesem in ilirska ideja imela svoje ognjišče. Med tem se je bavil s politiko samo do osemindesetdesetega leta. Ko je po udretju dunajskih Bahovec moral kakor podžupan izročiti upravo nemškemu forstandu ga je to tako ozlovoljilo, da ni hotel nič čuti ne o Dunaju, ne o Pešti — in leta enindesetdesetega toliko da ni s palico pognal njih, ki so mu prišli ponujat mandat za sabor.

Taki so bili Levovi stariši, katere je on tudi ljubil in spoštoval in ni te svoje ljubezni izgubljal v svetu tudi v trenutkih svojega najstrašnejšega obupa. Oče pa ni kazal svojega nagnenja tistim strastnim načinom, s katerim je to delala mati, ali za to ga on ni nič manj ljubil. Celo veselil se ga je in ponahal se ž njim, ko je videl v sinu isto ljubezen do knjižice, katero je gojil on sam. Bilo je trenutkov, ko se je nadejal, da mu sin postane učenjak in da tako izpolni idejal, ko je nekdanj njemu samemu plaval pred očmi. No, ko je Lev krenil na druge poti, ni ga oviral oče. Le da mu ni bilo popolnoma prav, da ran je sin šel med uradnike. Njegovo bistredu duhu je bilo jasno, da ta poklic ni

seji dovolili prvo čitanje vojne predloge. — Vsi poskusi krščanskih socializtov, da bi onemogočili obstrukcijo, so torej falirali, a do tega nevarstva krščanskih socializtov so pripomogli poleg čeških radikalcev mnogo tudi socialisti in Wolfovi pristaši.

Se predno se je pričelo čitanje došlih spisov, zbrali so se socialisti okolo predsedniške tribine, da protestirajo proti čitanju antisemitskih nujnih predlogov glede spremembe zborničnega poslovnika, katera sprememba bi potem onemogočevala vsako obstrukcijo.

Ko sta se, ob protestih socializtov, prečitala omenjena predloga, glasil se je za besedo posl. Pernerstorfer (socialist), ki je izvajal, kakor je razvidno iz včerajšnje brzojavke, da hočejo antisemiti s to spremembo napraviti nasilstvo na pravicah parlamenta. Govornik je protestiral proti temu, da bi se s predlogoma antisemitov postopalo kakor z nujnima predlogoma. Ko je bil Pernerstorferjev predlog odklonjen, se je nadaljevalo čitanje došlih spisov, med katerimi sta bila dva nujna predloga čeških radikalcev; isti sta bila podprta tudi od socializtov, starih Wolfvih pristašev in radikalnega poljaka Breiterja. To dejstvo je v vsej zbornici povzročilo veliko iznenadenje.

Na to je govoril češki radikalec Choc o intervenciji cesarjevi in dejal: »Glasom poročila v »Neue Freie Presse« je cesar na dvornem plesu hvalil soglasno nastopanje strank proti obstrukci ji in dostavil: »Mislim, da bi bila potrebna sprememba zborničnega poslovnika.« »Neues Wiener Abendblatt« pa pripoveduje, da je cesar pripomnil: »Posebno pa je razveseljivo, da je tako velik del zbornice vspešno podpiral predsednika. Vidi se, da je zbornica sama pripravljena napraviti red.« Naše prepričanje je, da se cesar ne sme umešavati v stvari, ki se tičejo poslanske zbornice. Tako umeševanje je v nasprotju z ustavo«. Choc je potem nadaljeval: Mi protestiramo proti kakršni si hodi kritiki o našemu postopanju od strani cesarja.

Predsednik je tu posegnil govorniku v besedo in mu priporočal, naj ne vlači v razpravo cesarjeve osebe, ker da mu sicer odtegne besedo.

Choc: Mi protestiramo proti dejstvu, da členi predsedništva in posebno podpredsednik Kaiser govorijo v neugodnem smislu o pravicah....

Tu je predsednik Chocu odtegnil besedo, kar je povzročilo burne proteste mej češkimi radikali.

za vzletnega, a poleg tega sanjarskega duha Levovega, niti ni njegova mehka, odprta, do skrajnosti odločna nprav za tako vrat poklica Pa ko so sinova pisma prihajala v hišo, tedaj mu je pričala vsaka vratica, da je dobro predvidjal. No, ne oče, ne sin se nista dotaknila vprašanja: »kaj je storiti?« — Isto tako nista obžalovala ne oče ne sin, niti se nista čudila, da sin ne nahaja napredka v izvoljenem si poklicu. Očeta je bolj vznemirjalo to, ker je v sinu opazil tisto, po njegovem mnenju neplodno kritikovanje vesoljnega sveta in ljudij. Ali tudi o tem ni nikdar padla beseda med njima. Sledilo je sin pred očetom le napadal na »takozvano družbo« — a to, kakor vsako moderno smer, je mrzil oče do dna duše.

Ves ta prvi dan je preživel Lev v hiši — na strani matere — in je govoril malo ali nič — ampak je le poslušal starko ter hodil iz sobe v sobo, da se le nagleda povsodi in vsega, kar mu je z vsako črtico govorilo o mladih blaženih dneh in kar vse ga je s čarobno močjo osvajalo, pak je povsod ganjen in s pobožno skromnostjo hodil po dolgi vrsti visokih velikih sob in hodnikov ter je podlegel čaru njihove poluteme — njihove tišine. (Pride še).

Na to je sledila razprava o Klofačevem nujnem predlogu glede razmer na češkem vsenčilišču v Pragi.

Klofač je imel na to 5 ur trajajoč govor. Govoril je najprej nemški in povdarjal, da njegova stranka hoče s pomočjo nujnih predlogov dokazati, da je neizprosna nasprotnica militarizma, ker je isti sovražna češkemu narodu. Nadaljeval je potem svoj govor v češkem jeziku in je le včasih izgovoril kak nemški stavek.

Ko je potem zbornica nujnost njegovega predloga odklonila, je bila seja zaključena.

O položaju. Kakor da je usojeno, kakor da je obviselo neko prokletstvo nad našim parlamentarnim življenjem: vse, kar se poskuša v njega ozdravljenje, povspešuje v svojih efekti njega daljnje zastrupljanje. Vsakemu koraku, o katerem se lozdeva, da je storjen naprej na poti proti asanaciji, sledita za petami dva koraka v nasprotni smeri — nazaj.

Kakor znano, je sklenil mladočeški klub, da sladkorno konvencijo in prvo čitanje vojne predloge izloči iz obstrukcije. In v listih čitamo, da ta klub dopusti tudi drugo čitanje vojne predloge, ako deputacija, odposlana k vojnemu ministru, dobi povoljnih pojasnil.

To bi bil torej korak v zmislu boljšanja situacije. Hkratu pa je prišla akcija krščanskih socializtov za spremembo zakona, na katerem temelji sedanji poslovni red zbornice, in o katerem pravijo, da ne nudi sredstev za pobijanje obstrukcije. Akcija krščanskih socializtov ima torej namen, da se poslovni red premeni tako, da bo obstrukcija trajno onemogočena. Ravno to pa je zadelo kakor bomba v vrste socializtov. Iz sinočnjega brzojavnega poročila je razvidno, da je posl. Pernerstorfer v imenu socializtov najostreje nastopil proti tej akciji in so socialisti odločili, podpirati vse nujne predloge čeških radikalcev v obstrukcionistiške svrhe, dokler se ne umaknejo predlogi za spremembo poslovnega reda.

S tem je postala vsa situacija najhuje zmedena. Dosedaj niso imeli češki radikali zadostno podpore za svoje nujne predloge, sedaj pa — ako jih bodo podpirali socialisti in radikalni Malorusi — bodo imeli češki radikali zadostno podpore — najmanj 20 glasov, kakor predpisuje poslovni red — in bodo mogli veselo nadaljevati z obstrukcijo. Situacija je torej zmedena tako le: če se akcija za spremembo poslovnega reda ponesreči, ostane stari red, ki je neraben za trajno preprečanje obstrukcije; a če bo ta akcija nadaljevala, se pridružijo, ravno radi te akcije, obstrukciji še druge skupine.

In da bo mera zmešnjave polna, so sedaj proti spremembi poslovnika, torej proti namerjanemu asaniranju parlamentarnega življenja, iste nemške stranke — izvzemši krščanske socialiste — ki so se še vse te dni zgražale nad obstrukcijo čeških radikalcev! Oj hinavci! Ali jih merodajni krogi še ne spoznavaajo? Oni, Nemci, so pač navdušeni za žrtve za »dobro stvar«, dokler naj bi drugi nosili žrtve, oni so pač za brzdanje, dokler naj bi se brzdati tudi oni sami, da bi se tudi oni morali definitivno odpovedati sredstvu obstrukcije, potem je stvar drugačna in so za to, da ostane, kakor je — kaos!!

Torej akcija, ki naj bi definitivno ubila obstrukcijo, je še le izzvala obstrukcijo tudi na straneh, kjer je ni bilo zadnje čase in kjer so jo — kakor n. pr. socialni demokratje — celo obsojali.

Plašnemu koraku do saniranja je torej sledil velik korak nazaj — v zmešnjavo. Kakor da je neko prokletstvo obviselo nad našim parlamentarnim življenjem; kar naj bi bilo v blagoslov, se kar pod roko spreminja v prokletstvo!

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Spisal **Ksaver-Sándor-Gjalski**; prevel **M. C.**

Ali ni mu šlo to lahko iz pod rok. Imel je poleg navadnih neugodnosti hrvatskega vladetina — kateremu je novi čas vse vzelo, a mu v zameo nič dal, kateremu so navalili ogromne dolžnosti, a mu niso ustvarili ni železnice, ne kreditnih zavodov — in drugih nevolj dovolj; njega so zadele tudi še druge gospodarske nesreče in je trikrat pretrpel požar in dvakrat kugo. Ali vse to ga ni strlo — on je pretrpel vse in vedno vtrajal. Seveda ni prešlo to brez jeze in preklinjanja, ali obupaval ni, ampak je s podvojeno silo vršil svojo dolžnost. Primerjal je življenje človeško s čolnom na morju, kjer je dobrih in slabih vetrovov, mirnih in razburkanih valov — lepih pristanišč in smrtonosnih greb. »Ni morje radi čolna — treba vzeti tkega, kakoršen je, ali pa se ne spustiti od obali!«

Ob tej svoji ljubezni do poljskega opravila je smatral za svojo dolžnost, da se ne uklanja užitku, ki mu ga je nudila priroda in da čuva v sebi vse plemenite občutke, kar mu jih duša v sebi nosi. Zato je bil prijatelj, ki se je mogel za prijatelje posta-

Kako mine to?! — Tako — da rabimo dalje rabljeno frazo — res ne bo moglo dalje. Pravijo, da mirnost g. Koerberja, ki je naravnost osupljiva, prihaja od todi, ker da ima že pod plaščem meč, s katerim preseče vozle zmedene situacije. Koga bo najbolj bolelo od tega mahljaja? Kdo zna? Ob taki kritični situaciji je več nego naravno, da nam misli uhajajo k naši hrvatsko-slovenski delegaciji. Nekam strahotno-tiho je postalo v prvem tem našem zastopstvu.

Iz francoske zbornice. V večerajšji seji francoske zbornice je podpredsednik iste in voditelj socijalistov, posl. Jaurès, odgovarjal na napade posl. Deschanelja. — Branil se je proti napadom Deschanelja, ki je trdil, da je on (Jaurès) sovražnik Francije ter pristaš trozveze, katere je naperjena proti Franciji. Jaurès je izjavil, da se on veseli trozveze, ker da daje ista poleg dvozveze garancije za ohranitev evropskega mira.

Izjavil je tudi, da on ni principijelno nasprotnik zveze z Rusijo, a da ne pripisuje tej zvezi bogve kako velike važnosti, ker je Rusija priskočila Franciji na pomoč šele tedaj, ko bi si bile Francija lahko sama pomagala.

Bombardiranje San Carla. Bombardiranje utrbe San Carlos v Venezueli od strani nemških vojniških ladij trajalo je predvečerašnjim do 6. ure popoldne. Poveljnik utrbe računa, da je bilo z nemških vojniških ladij spuščenih kakih 1600 strelcev. Krogle so večinoma padle v vasico San Carlos. Zidovje utrbe je močeno poškodovano. Krogle so 12 venezuelanskih vojakov ubile, 15 pa težko ranile. Na utrbi niso imeli tako velikih topov, da bi mogli zadeti nemške vojne ladje, ki so streljale z velike oddalje. Poveljnik utrbe, general Bello, se je vedel jako junaško in sklenil vstrajati do skrajnosti. On zatrjuje, da je nemška vojna ladja »Panther« brez vsakega poviha začela obstreljevati utrbo.

Tržaške vesti.

Imenovanje v sodni stroki. Više deželno sodišče v Trstu je imenovalo pravnega adjutanta Alberta Komavec avskultantom.

Dogodki v Riemanjih. K prejšnjim razglasom, ki jih je dal nabiti v Riemanjih okrajni glavar koperski, namestništveni svetovalec Schaffenhauer-Ney, dodajemo še sledečega:

Razglas.

V interesu javnega mira in reda povedujem s tem ljudstvu, dokler se drugače ne ukrene, v zmislu §§ 6 in 13 postavbe od 15. novembra 1867 drž. zak. št. 135, vsako nabiro in vsaki sprevid.

C. kr. okrajno glavarstvo.

Koper 18/1 1903.

C. k. namestniški svetnik:

L. S. Schaffenhauer s/c.

Sedaj pa naj zabeležimo dogodke od večeraj:

Zjutraj okolo 7. ure je prišel orožnik k vaškemu županu ter mu javil, da bo ta dan latinska maša. Okolo 8. ure pa je prišlo v vas kakih 10 orožnikov. Trije pa so bili na postajici. Z vlakom ob 9. uri 5 m. pripeljalo se je v Riemanje osem italijanskih žensk iz nižjih slojev, a žnjimi se je pripeljal znani italijanski kapelan Appolonio.

Rišeni kapelan je izjavil, da ima dovoljenje maševati v riemanjski cerkvi od tržaško-koperskega ordinarijata. Vsa ta družba se je v spremstvu orožnikov podala pred cerkev. A ker je naša cerkev zaprta, morala je ena teh žensk v Boršt, kjer se baje sedaj nahajajo ključerke. Vrnila pa se je praznih rok. Na to se je omenjeni kapelan Appolonio osebnostno podal v Boršt in vrnil se je s ključem še le okolo 11½ ure. Odprl je vrata cerkve in vsa ta družba se je podala v cerkev, zaprli vrata za seboj. Pred cerkvijo so stražili orožniki. Okolo 1½ ure prišla je vsa družba iz cerkve. Kapelan Appolonio je zopet zaprl cerkev z navadnim ključem in zabaval ter vzel ključa seboj. Na to je vsa družba odšla v Boršt, kjer se je nastanila v znanem zavetišču znanih laških reformatorjev. Koj na to so orožniki zapustili vas.

Ljudstvo pa se niti menilo ni za to laško družbo, le par otrok je od daleč gledalo ta najnovejši in z ozirom na dogodke zelo čudni in neumerni prizor.

Oficijozni glasovi o dogodkih v Riemanjih. Ko smo večeraj še enkrat pazno pre-

čitali ekspozé v oficijozni »Triester Zeitung« o dogodkih v Riemanjih, videli smo, da v svojem večerajšnjem članku še nismo konstatirali vsega, kar je razvidno iz oficijoznega pojašnjenja. Pa treba konstatirati tudi nekaj, kar ni razvidno, a kar bi v prvi vrsti potrebovalo pojasnila.

S posebnim povdarkom konstatirati treba še nastopno, kar jasno izhaja iz oficijoznega pojašnjenja:

a) da riemanjsko vprašanje datira že od cesarja Jožefa, da je torej že nad 100 let staro;

b) da so Riemanci popred hoteli prestopiti v pravoslavlje, nego pa v unijo;

c) da je ekspozé v »Triesterici« namen — opravičevanje, da torej gospodje, ki so pisali ta ekspozé, čutijo potrebo opravičevanja, kar involvira pripoznanje, da so se preveč — zaleteli.

Vse to je jasno razvidno iz oficijoznega ekspozéja riemanjskih dogodkov za vsakogar, ako le zna čitati s kriterijem.

Razvidni panisov vzroki, ki bi opravičili uporabo tolikega aparata, ki je tedni funkcijoniral v Riemanjih!

Na delo! Kakor čitamo v tukajšnjih laških listih, se je ustanovilo tukaj neko društvo, ki si je postavilo nalogo skrbeti za zboljšanje zdravstvenega stanja v Trstu.

Mi gojimo malo upanja do tega najnovejšega društva, ker smo prepričani, da večina takih in enakih društev delujejo le — na papirju! Ako pa imajo gospodje resno voljo kaj storiti, potem jim svetujemo, naj v prvi vrsti zabranijo v novih časih uvedeni način pometanja mestnih ulic — način, ki izključuje namakanje ulic in tako odpravlja neznosnega in zdravju skrajno škodljivega prahu.

Ako se jim posreči doseči to (kar je že bilo, pod zasebno upravo), jim bomo hvaležni mi in z nami vsi oni, katerim je na tem, da si ohranijo zdrava pljuča in ki jim ni drago požirati mestni prah, polen raznovrstnih bacilov.

Na delo torej — in mi smo gotovi, da si pravno zdravstveno društvo že samo z odpravo navedenega nedostotka zagotovi hvaležnost našega meščanstva.

Vederemo!

Pobožne želje. V Vrhovem »Gazzettini« od dne 22. t. m. čitamo članek, v katerem pisec dokazuje, da na Dunaju se popolnoma nič ne razumejo v pomorskih stvareh. Po izjavi tega »učenjaka« so vsa avstrijska pomorska oblastva — toliko bedakov, ki niso še nikdar niti od daleč videli kakega morja! Oci na Dunaju da se razumejo večinoma na kako reko, o morju in pomorskih stvareh pa se razumejo le v Rimu, na Angležkem, Francozskem itd.!

Po domače bi se reklo: Svoje morje naj Avstrija kar prepusti Italiji vse, ker se sama ne razume na to stran! Kake pobožne želje imajo ti naši »dobri« sosede!!

Kaj vse je možno še v današnjih dneh! Iz laomosta smo prejeli: Slavno uredništvo! Nekoliko zakasnelo je sicer, vendar utegne zanimati cenjene čitatelje »Edinosti« nastopni dogodek:

Tu živi v pokoju neki viši sodni uradnik, ki je 43 svojih službenih let preživel v avstrijskem Primorju. Nazadnje je služil v Trstu kakor deželno sodni svetnik. Minolega oktobra se je bil isti radi privatnih opravil podal v Trst in Gorico. Ker pa je slučajno tudi prijatelj turistik, je na povratku peš ubral pot do Beljaka preko gorovja, da si ogleda v gradnji nahajajočo se železniško črto, oziroma bohinjski predor. Preočil je bil v Podgradu, ob južnem uhođu, ter je hotel naslednjega dne preko gorovja v Bohinjsko Bistrico, to je tura 4—5 ur za dobrega pešca. Mejpotoma pa se mu je pripetila nezgoda, da je zašel, zbok česar ni bilo več časa, da bi duhtel prvi poštni voz iz Bistrice do Lesca na ljubljansko-trbiški železnici, na katerem vozu si je bil iz previdnosti že zagotovil prazor.

Dospevši v Bistrico se je bil odpeljal s posebnim vozom v Lesce, kamor je dospel zvečer. Ker je vlak v Beljak odhajal proti polnoči, skušal je — truden kakor je bil — da bi nekoliko zaspal v kolodvorski čakalnici. Ali čez nekoliko časa je občutil, kako ga je nekdo nemilo stresel, in, otvorivši oči, videl je pred seboj — orožnika, ki je hotel vedeti od njega, od kod prihaja in kam odhaja ter je zahteval potni list itd. — istotako, kakor je v navadi s sumljivimi

subjekti. Ves osupnen je potnik podal potrebna pojasnila, a orožnik mu je odgovoril, da ne sme dalje potovati, ker nima legitimacije in ker da je podoben nekemu zasledovanemu zločincu. Potnik je pokazal orožniku svojo vizitnico, ker družega, žal, ni imel pri sebi, kajti on je bil tega mnenja, da so davno minoli tisti časi, ko je za potovanje po notranjih deželah trebalo posebnih legitimacij. Vrh tega je naštel orožniku razne kraje, kjer je služboval, in se je skliceval na razne visoko stoječe osele. Ali vse to ni zadoščalo strogemu možu zakona in je skušal isti z raznimi vprašanji prepričati se o resničnosti potnikovih napovedb. Posledica je bila, da je potnik zamudil vlak, a orožnik mu je prijavil, da treba brzojaviti po informacije, da pa odgovora ni pričakovati pred 7. uro jutraj.

Vsako si lahko misli, kako da je moralo biti pri sreči oselemu možu, ki je sam skozi dolga leta oskrboval kazenske stvari, ko je moral z eskorto skozi vas do stanovanja župana na deželi, ko je zijala vanj radovedna mladina, in ko ga je orožnik mučil z raznimi vprašanji, kakor n. pr. s tem, da-li pozna poveljnika deželnega orožništva v Trstu, in ko ga je na odgovor, da ne pozna, zbudel z opazko, da deželnega sodišča svetnik mora vendar poznati predstojnike orožništva!!

Ob 7. uri jutraj se je slednjič z lubilo vaškemu županu, da je šel na brzojavni urad, od kod se je vrnil z odgovorom, da ni nič na stvari in da je poštar v Bistrici nezasedeni prostor v poštnem vozu oddal nekemu drugemu potniku.

S kratko izjavo: »Sedaj morete iti...« (in ne da bi bil izustil ni besedico obžalovanja na neljubem dogodku) je orožnik odpustil potnika iz pod svojega nadzorstva. Poslednji pa ni imel časa za nadaljnja razpravljanja, kajti manjkalo je le 10 minut do prihoda jakega že signaliziranega vlaka in mu je bilo ležeče na tem, da ne bi zamudil zopet.

Opravičeni pa smo do vprašanja, kateri je bil razlog za tako hudo kršenje osebnosti svobode? O kaki sličnosti gosp. deželno sodnega svetnika z baje zasledovanim zločincem ne more biti govora, ker ista ni bila nikakor pojašnjena po brzojavno izvedenem poizvedovanju. Vse postopanje orožnikovo je torej brzokone izviralo iz prevelike gorečnosti po »vspehih« v službi.

Tako se je zgodilo v ustavni državi imenom Avstrija, ob začetku 20. stoletja in potem — ko je minister Koerber izdal zaane pravosodna naredbe!

Slovenska legalizacija v Ameriki. Odvetnik gosp. dr. Stor je poslal svojemu, v Coloradu (Ohio) v Ameriki bivajočemu klijentu Janezu Novljanu v slovenskem jeziku sestavljeno izknjižbeno pobotnico. In — glej si! Sedaj pa je dobil to slovensko pobotnico nazaj s podpisom Janeza Novljana in s slovensko legalizacijo notarja Antona Klinca v Coloradu. Slovenski notar v Ameriki, ki dela in sme izdajati slovenske legalizacije — to je vendar nekaj prav posebnega. Končno pa se nahaja na pobotnici še potrdilo c. kr. avstrijskega konzulata, da je gosp. Anton Kline opravičen izdajati legalizacije. To potrdilo je kajpakda pisano v »staatsprache«, a podpisan je na njem zopet rojak, namreč dr. Schwegel.

Po »Slov. Narodu«.

Nedostojnosti laških trgovskih pomočnikov. Slučajno nam je prišlo v roke vabilo na ples, ki ga prireda tukajšnji trgovski pomočniki laške narodnosti.

Nikdo ne more imeti nič proti temu, da laški trgovci, oziroma njihovi pomočniki prirejajo svoje zabave in ples. Protestujemo pa proti načinu nabiranja podpisov, ki se rabijo za reklamo na vabilih.

Vsako leto smo imeli priliko konstatirati, da je bilo več naših trgovcev uvrščenih na laških vabilih in vselej smo se morali prepričati, da so ti podpisi naših trgovcev — na nekorekten način prišli tjakaj.

Kakor druga leta, tako konstatujemo danes, da je tudi letos med podpisanci na laških povabilih več slovenskih. Za danes povemo samo, da je n. pr. ime gosp. Frana Vrtočca prišlo na laško povabilo — brez vsacega dovoljenja od strani tega gospoda!!! To dokazuje, da so laški trgovski pomočniki na zelo slabih nogah, ako se morajo posluževati tako nedostojnih sredstev v reklamo za svoj ples, ali pa da imajo ti gospodje druge zavrane namene proti svojim drugim slovenske narodnosti!

Bilo kakor bilo, tako postopanje je nedostojno in ni častno za laške trgovce in njihove uslužbence!

Naše ljudstvo pa naj si zapomni to in naj ne pozabi, da bo veliki in elegantni ples naših trgovcev in trgovskih pomočnikov dne 31. januarja tega leta v krasno odličnem gledališču »Armonia«.

Ako bo ta dan gledališče polno, bo s tem podan najlepši odgovor našim »dobrim« sodeželanom iz trgovskega stanu.

Iz pred naših sodišč. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem vršila se je večeraj kazenska obravnava proti 28 letnemu Antonu Veljaku iz Bozeta. Veljak je bil že prej izgnan iz našega mesta, ker je bil že ponovno kaznovan. Zadnjikrat je dobil dva meseca ječe, ker je zavezanima rokama udaril po obrazu redarja Kralja. Tudi večeraj je bil obdolžen javnega nasilstva in sicer ravno proti istemu redarju Kralju in proti drugemu redarju Vičarju.

Veljak je na večerajšnji razpravi trdil, da se on, ko so ga redarji radi prestopa izgoni aretirali, ni prav nič branil, pač pa da so ga redarji pretepali in da ga je eden izmed njih tudi tako močno stisnil za grlo, da se mu je to še več dni pozneje poznalo, kar je bilo potrjeno tudi po sodiščnem zdravniku dr. Veronesu.

Branitelj, odvetnik dr. Slavik, je v svojem lepem obrambnem govoru izvajal, da javna nasilstva se ne imenujejo zato javna nasilstva, ker se izvršujejo proti javnim funkcijonarjem, kakor so redarji, marveč radi tega, ker so slednji — kakor dokazuje ta slučaj — tisti, ki javna nasilstva provocirajo. Branitelj je nadalje povdarjal, da je imel redar Kralj že enkrat prej konflikt z Veljakom, v tem slučaju pa da se je hotel odškodovati in da se je v resnici tudi odškodoval.

Izpovedi redarjev, ki so bili pozvani kakor priče, da so malo verjetne in ne morejo dokazati krivde obtoženca. Tudi da se Veljaka ne more obsoditi radi krive izpovedbe svojega imena, ker so ga redarji itak poznali in ni jih mogel vsled tega zavesti v zmotu.

Sodni dvor je Veljska oprostil obtožbe javnega nasilstva ter ga le radi prestopka obsodil na 6-tedenski strogi zapor.

Škrat. Danes o poludne je izšla tretja številka šaljivega »Škrata«. Med drugimi slikami ima ta številka tudi sliko, ki predstavlja strašilo, s katerim bi se hotelo preplašiti riemanjske unijate. »Škrata« se dobiva v razprodaji v Trstu in drugod po 10 stotink.

Dražbe premičnin. V poned., dne 26. jan. ob 10. uri popoldne se bodo vsed naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Castaldi št. 8, hišna oprava; ulica Chiozza št. 11, hišna oprava; ulica Sette Fontane št. 650, 2 konja; ulica Chiozza št. 59, hišna oprava; zagata S. Tecla št. 8, hišna oprava; ulica Sanita št. 8, tirjatve.

Vremenski vestnik. Večera toplomer ob 7. jutraj 15, ob 2. uri popoldne 00 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 768.4. — Danes plima ob 7.31 predp. in ob 8.25 pop.; oseka ob 1.29 popoldne in ob 1.37 popoldne.

Društvene vesti.

Pevskemu zboru »Bratovščine sv. Cirila in Metodija« pri sv. Jakobu so nadalje darovali:

Nabrano po g. Saebelu: Valenec 1 K, Prelgov Ivan, trgovci 2 K, Škrli Josip 1 K, Škerjanec Marija 1 K, Vezovnik družina 1 K 40 stot., Mahne Ivan 1 K, Gombač Helena 1 K, Zadnik Marija 1 K, Blažič Marija 1 K, Žiberoa Andrej 1 K, Oražen Martin 1 K, Kompara Alojz 2 K, Siladin Martin 1 K, Pangerc Ivan 1 K. Nabranih po gosp. Andreju Ferluga: Frank Anton 1 K, Gorjup And. 1 K, družina S. 60 st., Čehovin A. 40 st., Čehovia I. 20 st., Česnik I. 40 Mahnič I. 20 st., Kastelic I. 20 st., Benolič 40 stot., Gustinčič 20 st., Vouk Iv. 20 st., Hrovatin Ant. 20 st., Ludvik Bl. 20 stot. in Cetinjak M. 20 stot. (Zvršetek pride)

Dramatično društvo v Trstu naznaja, da priredi v ponedeljek 2. februarja; na dan Svečnice, v dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah gledališko predstavo. Predstavljal se bo za Trst nova igra »Pojdim o na Dunaj«, veseligr v petih dejanjih. Vzlic vsem prizadevanjem ni moglo

»Dramatično društvo« dobiti nobenega gledalca, posebno običajnega »Armonia« ne, dokler traja pust, ker je za ta čas gledalci prenatrpani za ples. Zato se je društvo odločilo, da to velezabavno in šaljivo igruprizeri v Barkovljah.

Natančni vsprejeti se naznani početkom prihodnjega tedna. Za sedaj le toliko, da se sleherni prijatelj dramatičnega društva in vsaki ljubitelj dramatičnih predstav takoj v naprej odloči:

Na Svečnico v Barkovlje na predstavo dramatičnega društva!

Društvo »Arimatej« v Barkovljah naznani svojim členom, da bo imelo v nedeljo dne 1. februarja ob 1. in pol uri popoldne svoj redni občni zbor v dvorani »Obrtniškega društva« št. 50 v Barkovljah.

O d b o r.

Vesti iz ostale Primorske.

× Anarhisti v Spljetu. V hrvatskih listih čitamo, da so v Spljetu prišli na sled anarhističnemu gozdu. Hrvatski listi spravljajo s tem v zvezo tudi ime socijalista Derbića, ki je bil do nedavna v Trstu. Na hišni preiskavi da so našli polno anarhističnih spisov. Uvedena da je preiskava. Zapletenih da je tudi nekaj domačin težakov.

× Zadarski razgrajati pred sodiščem. — Čitatelji se gotovo še spominjajo razbojniškega napada od strani lahonske družbe na četorico Hrvatov, Kišića, Šarića, Katalinčića in Fattorija. Zabeležena vredno je, da so oblasti iz vse te družale mogle (?) zalotiti samo dva, nekoga Stipanovića in nekoga Virezenca Giordano. Poslednji je italijanski podanik. V soboto se je proti temu dvema vršila razprava radi težkega telesnega poškodovanja. — Stipanović je dobil — 10 dni (!!!), Giordano pa nič, ker da je bil pijan!

× Akeija v lajšanje bede v Primorju. Ministerstvo za notranje stvari je v sporazumljenju z ministrstvom za finance in poljedelstvo dalo na razpolago nametništvu v Trstu za lajšanje bede v političnem okraju Gradiska 120 000 K in za druge kraje Primorja 55 000 K in sicer iz kreditov, dovoljeni za lajšanje bede z zakonom od 7. decembra 1902: za razdeljevanje žita in žitnega semena, kakor drugih podpor, katere ne bo trebalo vračati; in sledajš za izvedenje splošno-koristnih javnih del v lajšanje bede. Od teh del se zapričejo samo ona, za katera je zagotovljeno pokritje skupnih stroškov. Kjer so načrti za delo že dogotovljeni, se takoj zapričejo z delom, istotako se takoj zapričeta nakupovanje in razdeljevanje žita in žitnega semena.

Vesti iz Štajerske.

— To je prava beseda na pravem mestu in o pravem času. Zedaja »Domo vina« prinese to-le izjavo:

»Slovenski Narod« je v uvodnem članku »Ploj in Robič« takorekoč interpeliral našo časnikarsko čast, da povemo svoje mnenje o naših dveh poslancih Ploju in Robiču, ki nista podpisala interpelacije poslance Ferjančiča, tičeče se krivičnega vladinega postopanja o imenovanjih sodnih uradnikov na Štajarskem. Vseled tega izjavljamo, da smo se čudom čudili, ko smo čitali državnozborna poročila in da nikakor ne moremo umeti, kako da sta ravno ona dva naša poslanci, ki zastopata interesirane kraje, odrekla svoj podpis interpelaciji, ki zadevuje naše najvitalnejše vprašanje. Obenem izjavljamo, da pričakujemo pojasnila o tej zadevi od teh dveh gospodov poslancev. Ako ne dobimo dovoljnega, izpovedujemo najresnejšo besedo. — Najodločnejše pa protestiramo proti temu, da bi se kranjski osební boj zanesel v dunajski parlament, in da bi se morda našim štajarskim poslancem vezale roke na povelje tega ali onega poklicanega ali nepoklicanega činitelja, in naj si bo, kdor hoče. Toliko za sedaj v odgovor »Slovenskemu Narodu« in onim našim čitateljem, ki so se z nami vred čudili koraku poslancev Ploja in Robiča.

— Hujskačev hočejo. V znani slovenski občini Teharji so o zadnjih občinskih volitvah nemškutarji dobili večino v občnem zastopu. Prvo delo njihovo je bilo, da so najeli nemškega tajnika, ki ne zna ni besedice slovenski. S tem tajnikom pa se je zgodilo nekaj, kar je jako značilno, ker pričča, da štajarskim nemškutarskim prusjaškim srditežem tudi nemški funkcionarji ne ugajajo,

ako niso — hujskači. Ker ima namreč ta nemški tajnik vendar nekoliko soli v glavi in pametnega spoznanja, se je trudil, da se je kolikor mogoče in po svoje sporazumeval s ljudmi in jim postrezal. — Kaj takega seveda ne morejo dopuščati spodnještajarski srditeži! Oni ne marajo funkcionarjev — pa tudi če so trdi Nemi — ako isti obračajo svojo skrb svojim uradnim dolžnostim! Ne, takih oni ne morejo rabiti, ker oni hočejo imeti hujskačev, podžigalec strasti in netiteljev narodnega boja! Zato so jeli intrigirati proti rečenemu nemškemu tajniku in so že sklenili, da ga odalove iz službe. To se jim sicer ni posrečilo, ker vendar niso dobili večine v občinskem zastopu za tako odlozno po č tje, ali značilen in poučen je ta slučaj vsakako, ker kaže, kje je fanatizem, kje je nestrpnost!

Razne vesti.

Število zdravnikov v Avstriji in Bosni-Hercegovini. Po uradnih izkazih je bilo v letu 1902 v Avstriji in Bosni Hercegovini 11339 zdravnikov. Samo na Dunaju jih je bilo 2576. V Bosni in Hercegovini je prakticiralo 100 zdravnikov. Med glavnimi deželimi mesti je imel Zader najmanjše zdravnikov, namreč samo 17.

Vročina. Med tem, ko v Evropi ljudje umirajo od mraza, pa javljajo iz Buenos Ayresa, da se je tam pripetilo več slučajev »solnčariče«. Vročina je tako silna, da ljudje po ulicah padajo v nezavest.

Ostra zima. Zima je ostro pritiskala po vsej monarhiji. V južni Ogrski je pal toplomer do 23° C pod ničlo. V Keszdeny-Vasarhely-u je zmrznil mestni sodnik v nekem hlevu, kjer je hotel prenočiti. V nekem malem sedmograjnem mestu je zmrznil čevljar, ko je nosil svojo robo na prodaj. Na Češkem je tudi huda zima. Heb ima 15. Budjevojice 18. Praga 13 stopinj pod ničlo. V Gradcu 19. v Baden 21.

Razstava novin. V dvoranah državne tiskarne v Petrogradu so odprli razstavo prvih listov, ki so izšli v Rusiji pred dvema stoletji, za carja Petra Velikega. Posebno interesantna je izložba rokopisov novinarskih člankov, pisanih od samega Petra Velikega, in pa tiskarski odtiski polni popravkov od samega carja. Razstavo — ki jo v programu za svečanosti povodom dvestoletnice uvedanja periodičnih tiskovin v Rusiji — odprl je generalni guverner, velik knez Sergij Aleksandrov.

Špansko vitezstvo. Španski orožniki so definitivno odklonili ponudeno jim nagrado od francoske vlade za usluge, storjene na aretiranju iz izročitvi veseleparške rodbine Humbert. Madridski listi odobrujejo ta plemeniti čin oboroženih vitezov, ki so tako viteško dokazalo špansko vitezstvo.

Poljudno delovanje ženstva.

Spisal Adolf Ribnikar.

(Dalje.)

Dandanes obstoji tudi veliko število »domov za deklice«, v katerih se dekleta najrazličnejših stanoj uče gospodinjstva. — Največje pomena je v tem oziru žensko-izobraževalni dom »Lette-Verein« a v Berlinu. Društvo je ustanovil že leta 1865. Adolf Lette z namenom, da se povzdigne ženska izobrazba in ženo zmčnost za dobi-vanje boljših zaslužkov. Samostojne žene in deklice takrat skoraj niso moge priti do dobrega kruha. Lette pa je sposnal, kje tči, poleg presodkov, ki so jih tedaj ljudje splošno imeli ob vsakem ženskem opravilu, pravi vzrok zaprek, in je dejal, da se morajo ženske predvsem primerno izobraziti, ako se hoče korenito od pomoči. — Ni nam treba posegati v zgodovino tega zavoda, a omeniti hočemo njegov velik pomen. V naj-novejšem času ima že svoja poslopja, v katerih se vsako leto nauči več sto deklic: kruh samostojno služiti. Začetkom je bila vsa šola jako priprosta, a se je razširjala bolj in bolj, tako, da šteje danes lepo število strokovnih oddekov, kakor onega za gospodinjstvo kakor tako, z 261 učenkami; v fotografskem ateljeju se jih izobraža 88 in v obrtni stroki 1701.

Pod vodstvom pripoznanih močij se uče šivanje od vtikanja v šivačo pa do skuhanje, ki omogoča učenkam, da p stajajo učiteljice ročnih del. V drugih oddelkih se izučujejo za stenografsko, uradnice za različne pisarne, knjigovodkinje itd. Najnovejši oddelek je oni za knjigovoznice. Pri nas se seveda ženske še ne bodo učile kmalu vezati knjige.

Na Angležkem je to že dolgo časa v navadi, dočim se na Nemškem tudi še le sedaj uvaja. Poleg najrazličnejših vrst šol ima društvo še penzjonat in restavrant za dame, posredovalnico, pralnico, likalnico, atelije za umetnine in posojilnico. V šolskem oziru se drži gesla: »Najboljša pomoč je temeljita in prava izobrazba«.

Slično deluje žensko društvo »Frauenwohl« v Vratislavi, ki se odlikuje po tem, da prireja javna predavanja, in sicer cele tečaje, o najrazličnejših predmetih. Razkladajo fiziko, pripovedujejo zgodovino, a govorijo tudi o narcdnem gospodarstvu, in se pečijo z juridičnimi vprašanji in socijalnimi problemi. To društvo sprejema v varstvo preko doeva otroke, katerih stariši si morajo iskati delo, pa jim nudi najrazličnejša razvedrila.

V Dornbirnu so leta 1899. ustanovili po švicarskem vzgledu gospodinjke tečaje, trajajoče vsaki dan od 8. zjutraj do 1/2 6. zvečer. Poučujejo se sledeči predmeti: kuhanje, pranje, higijena in knjigovodstvo.

Kuhati se uče najvažnejša jedila in jedila za bolnike. Vadijo jih v shranjevanju živeža, uporabljanju ostankov, kuretin in rabi pripravnega orodja.

(Pride še.)

Brzjavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 24. (B.) — Zbornica poslancev. Med došlimi spisi je interpelacija poslance Lukseha (nemška ljudska stranka), v kateri se stavlja, sklicavaje se na občutno škodo, ki jo trpi avstrijsko poljedelstvo po uvažanju arabskega žita in živine, do vlade vprašanje, iz katerih vzrokov se do sedaj obstoječa trgovinska pogodba s Srbijo ni odpovedala in kdaj da misli vlada izvesti to odpoved. — Zbornica je na to odklonila brez debate predlog poslanca Ziworka, tičeči se ustanove češke živnozdravnške visoke šole v Pragi.

Tržaška trgovinska zbornica.

DUNAJ 24. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Minister za trgovino je potrdil zopetno izvolitev Dimmerja predsednikom in Demetrija podprednikom trgovinske in obrtne zbornice v Trstu za leto 1902.

Akeija proti Venezueli.

BEROLIN 24. (B.) Parčilo Wolfove pisarne: Uradna vest, doša iz Willemstada in datirana v Maracaibo dne 21. t. m., se glasi: Dne 17. je bil »Panther« iz trdojave San Carlo povsem nenadno napaden. »Panther« je ostal v ognju pol ure, a je moral streljanje ustaviti radi plovbenih težkoč. Da pa je zato takoj sledila kazen — izlasti, ker je venezuelska vlada ta napad proglasila kakor vseh — sem dne 21. s »Pantherjem« bombardiral trdojavo in jo razdejal.

CARACAS 23. (B.) Kakor se govori je nizozemska oklopnica »Ruyter«, ki je dne 21. t. m. z otoka »Los Rques« dospela v La Guayra, našla na t ku 17 ljudij mrtvih, ki so radi pomanjkanja na živih, navstalega vsled blokade, umrli od lakote oziroma žeje.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. Lastnik konsorcija lista »Edinost«. Natisnila tiskarna konsorcij lista »Edinost« v Trstu.

TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Ulica S. Francesco št. 2, I. - TRST - Ulica S. Francesco št. 2, I.

Telefon 952.

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojila daje samo zadrugi in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na manjše po 6%, na zastave po 5 1/2%. Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne. Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

TRGOVINA Z ŽELEZJEM

CARL GREINITZ NEFFEN

Corso št. 33.

podružnica Trst.

Piazza Goldoni 2.

Priporoča svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbinstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi itd., vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč, peči in štedilna ognjišča, kuhinjsko, namizno in hišno oropje, železno pohištvo in pred ognjem varne blagajne, nagrobne križe in ograje ter orodje za vsako obrt.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan) vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udoben, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

Slovanom

tržaškimi in vnanjim se priporoča za naročila na stroje, tehnične predmete, orodje, material.

ŽIVIC I DRUGI

trgovinska ulica št. 2. (poleg trga vojašnice).

Sloveči profesorji zdravilstva in zdravniki priporočajo

Želodčno tinkturo

lekarnarja Piccoli v Ljubljani

dvornega založnika Nj. Svetosti papeža

kot želodec krepujoče in tek vzbujajoče, dalje kot prebaviljenje in telesno odprtie pospešujoče sredstvo posebno onim, ki trpe na navadnem telesnem zaprtju.

Tinktura za želodec razpošilja lekar Piccoli v Ljubljani v skatljicah z 12 steklenicami za K 2.52, z 24 steklenicami za K 4.80, z 36 steklenicami za K 7.—, z 70 steklenicami za K 13.— (Poštni paket pod 5 kg.) Razprodaja se a lpkarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskem, Goriskem in Tolminskem po K 2.40 steklenica.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TOVARNA: Via Tesz, vogal

Via Umitevec

ZALOGA: Piazza Rosario št. 2

(Solško poslojje)

In Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor: tapetarij, krogi in stik, Izvijače zaračbe tudi po posebnih načrtih.

Čene brez konkurence.

ILUSTROVANI ČENI ZA STROJE IN PRABIO Predmeti postavio se na pa obrod ali železnico rranko.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

"SLAVIJA"

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obecnokorisne namene.

Tomaževa žlindra
je na prodaj pri tvrdki
HUBER & C.o
v Trstu. Via Madonnina
(blizu bivšega parnega mlina)
kakor tudi v **Boljuncu** v „Vili
Huber“.

ZOBOZDRAVNIK
Univ. Med. D.r. Makso Brilliant
v TRSTU

ulica S. Giovanni št. 5, I. nadstr.

Izvršuje izdelanja z emajlom, porcelanom, srebrom in zlatom.
Izdeluje posamezne umetne zobove kakor tudi cela zobovje.
ORDINIRA ob 9.—12. predp., 3.—5. popol.

Anton Skerl

mehanik

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijeliteti:

Priloge za točnje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Epilepsija.

Kdor trpi na omotici, krču in drugih nervoznih stanjih, naj zahteva o tem knjižico. Vdobja se brezplačno in franco v Schwanen-Apotheke Frankfurt a. M.

Čast mi je raznani p. n. sl. občinstvu mesta Trsta in okolice, da sem te dni otvoril zalogo dalmatinskih naravnih vin. Prodajam po zmernih cenah na debelo in v steklenicah. Zaloge se nahajajo v hiši **Emila grofa Alberti-ja**, ulica Ghega št. 8 zadaj na dvorišču.

Namizna vina, črna, bela „Opello“ (schilcher).

Prodajam tudi naraven in pristen tro-pinjevec in olje.

Ker so naša dalmatinska vina ne samo na glasu kakor izvrstna, ampak še znamenita, tudi kakor okrepljajoča za bolnike in malokrivnike, nadejam se za trdno, da me bo sl. občinstvo najmnogostveleje počaščalo se svojimi naročbami ter stem vršilo naše narodno geslo: **Svoji k svojim!**

Odličnim spoštovanjem

Matko Paič.

Varstvena znamka: **SIDRO.**

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priznana izvrstna, bolečine blažila mazilo; dobiva se po 80 stot., 140 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega posoda pri ljubljene domačega zdravila na se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtkih z našo varstveno znamko „**SIDRO**“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi

I. Elizabetine ulice 5.

Odlikovana
1894.

Odlikovana
1894.

Odlikovana tovarna

na vedno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih, nemških tovarn ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva
Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, veščimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najbolj izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tu in tle mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeš), strgarskih in rezlarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblega lesa, vsakovrstnih okrasov, gol, kornizov in vseh drugih mizarjskih potrebščin.

Vsaka kletkarska izdelava, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljene pečeh, ter se tvrdka drži gesla: **Solidnost in točnost v postrežbi.**

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzjavi: **Doljak — Solkan.**

Na tisoče tu- in inozemskih zdravnikov je preskušalo in priporočajo
Lovacrinovo vodo za lase

pri plesah, pomanjkljivi rasti brade, slabi rasti ženskih lasij, proti odpadanju lasij in luščenju kože.

ki so se povspeševali z uporabo „Lovacrine“. Smelo trdim, da bi lahko napolnil vsako stran tega časopisa edino le s pričevanji, ki sem jih dobil v zadnjih 6 mesecih.

„Lovacrin“ deluje v tako kratkem času, kakor se le misliti more. Najprej se kažejo mali, toča je ukoreninjeni lasje, kateri se potem razvijajo kakor pri zdravem in mladem človeku.

„Lovacrin“ se uporablja ob oseb vseh družinskih razredov in od obeh spolov in vsake starosti.

Zabrinuje izpadanje lasij, odpravlja luščenje, daje predčasno osivelim lasem njih prvotno naravno barvo, odpravlja srbenje, povspešuje rasto obrvi, trepalnic, brade, kakor tudi na pleši.

Cena veliki steklenici „Lovacrine“, ki zadošča za več mesecev, K 5.—, 3 steklenice K 12.—, 6 steklenic K 20.—. Razpošilja proti povzetju ali predplačilu zaloga za Evropo:

M. Feith, Dunaj, VI., Mariahilferstrasse 45.

Zaloga v Trstu: Lu vik Nagelschmid; na de'lo in drobno v mirodilnici v ulici Sebastiano št. 1.; Hektor Zernitz, ulica Sta ion št. 2.; Josip Zigon, ulica Caserma št. 8.; Agencija Zullin, Corso št. 21.; Ivan Angeli, ulica Canale št. 5.; Ivan Cillia.

Hiša na prodaj.

Primerna hiša na lepem kraju v bližini Sv. Justa je takoj na prodaj. Poblizje se izve v naši tiskarni, ulica Carintia št. 12.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl

gostilno
v ul. Belvedere št. 23 B.

Točil bom izvrstna in pristna vina, in sicer **dalmatinsko vino po 32 nvč., istrski refošk po 36 nvč., belo vipavsko po 40 nvč.**

Kuhinja bo vedno preskrbljena z dobri jedili.

Priporočam se za obilen obisk

Fran Valetič.

Naznanilo in priporočilo.

Častim si naznanjati slavnemu občinstvu da je

prodajalnica jestvin
v ulici delle Legna št. 6

kojo sem več let vodil, prešla v mojo popolno last.

Prodajalnica je dobro založena z vedno zvežim in raznovrstnim blagom. Prodajam **testenine iz tovarne Znidaršič & Valenčič** v Il. Bistrici, **Ciril Metodovo kavino primes** in **Ciril Metodovo sladno kavo** kakor tudi **narodne užigalice.**

Nadejam se, da me bode slavno občinstvo blagovolilo tudi za naprej počaščati z obilnimi obiski, beleži udani

Josip Luin.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo
cikorijo.

Zahtevajte povsod

voščilo (biks)

v korist družbe sv. Cirila in Metoda

se dobi pri slednjih gg. trgovcih: Emil Cumar Trst in Opčine, Vekoslav Plesničar ul. Stadion, Ivan Tomazič Barr. Vechia, Ivan Prelog Barr. Vechia, Josip Urdich ul. Stadion, Matej Millonig ul. Ghega, v okolici: Fran Šuman, Anton Sancin v Škedenju; Skopin in Pirich, Anton Bak, Stanko Gošina, Svetko Hanibal Skerlj pri sv. Ivanu; Ivan Čergol, Colognati Ben., Josip Pertot, Anton Brumat v Barkovljah; Jaka Štoka na Kontovelju, Josip Gustinčič, Ivan Seles pri sv. Križu, Ivan Fr. Mahnič v Bazovici.

Glavna zaloga:

tvrdka J. Drufovka v Gorici.

M. Aite

trgovina z manufakturim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8

a podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najboljše kakovosti in najmoderneje iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srjave, ovratnike, ovratnike, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilene raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najatanje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

Očiščeno perje za postelje
in puh

priporoča

LJUBLJANA F. HITI LJUBLJANA
Pred škofijo Pred škofijo
št. 20. št. 20.

Naročila se točno izvršujejo.

Na zahtevo vzorce s cenami.

Hiša na prodaj ali razna stanovanja se dajajo v najem pri Sv. Ivanu št. 863.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILCANA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega že tudi član društva in se obrestujejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentn. davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kran 1.263.563

Postno-hran. račun št. 837.315.

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz

Promesse izdaja k vsakemu žrebanju.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in novčije zapale

kupone

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavicije.

Ekompit in inkasso monie.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spletu

(Dalmacija)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.